

MAGYAR KURIR

Indult Bétsből, Pénteken, Május 6-dik napján, 1814-dik esztendőben.

Frantzia Birodalom.

Az öszszesövetkezett Hatalmasságok egy részről, más részről pedig Frantzia ország, ilyen *Egyezésre* léptek Parisban Aprilis 23-dikán: —

„Mínthogy a szövetséges Hatalmasságok azon közönséges feltételtől vezéreltetvén, hogy Európa szerentsétlenségének gátat tehessenek, 's annak jövődéli tsendességét az érőnek a Státusok között való igasságos felosztatásán fundálják meg, magokiban meghatározták, hogy Frantzia ország eránt, minékutánna ez egy oly országglásra, melynek principiumaival az állandó békesség fennálhat, viszsztatért volna, megmútatni akarják azt, hogy velle barátságos egyetértésben kívánnak lenni, 's neki azt, hogy a békesség javaival addig is míg ennek feltételei meghatározthatának, élhessen, megegedni akarják: chez képpest megegyeztek Frantzia Princez *Mon-sieur* ó Királyi Hertzegségével az ország Generál-Lajtinantjával, hogy az egyező részek seregeik között való ellenségeskedésnek félbeszakasztásához, 's a magok régi barátságos állapotjokra való viszsztatéréshez ezennel hozzá kezdjenek. —

„Erre nézve ó Felsőge, 's a többi (Mínthogy ezi az Egyezést Austria, Orosz Birodalom, Anglia, Prusszia, Svétzia és Spanyol országok szórol szóra, de mindenik külön, aláírták és megerőssítették: ezen helyen tehát ezen Hatalmasságok közül mindenik Biztosságán a neve olvastatik

minden rangjának 's méltóságának előhordásával egyetemben; t. i. *Austria* részéről *Metternich* ó Hertzegsége, a Cs. K. külső dolgokra ügyelő Minister, Frantzia ország részéről pedig *Talleyrand Móritz Károly* Benevénti Hertzeg, a Betsület-Legiónak nagy Sasos tagja, a Leopold Rendjének nagy keresztese, az Orosz és Prussus Rendeknek Ritters, Senátor, etc.). — A kik a magok teljes hatalmaikat egymásközött általtserelvén, a következő tzikelyekben egyetértésben: —

1) A szövetséges Hatalmasságok és Frantzia ország között minden ellenségeskedések, szárazon vizen ezennel megszűnnek, t. i. a szárazon mihelyest azon Generálisok, kiknek vezérlések alatt a Frantzia armádák és várak vannak, a vellek szembenálló szövetséges Generálisoknak ki nyilatkoztatják, hogy ők a Frantzia ország Generál-Lajtinantjának Hatalmát megesmerik, a tengereken pedig 's a tengeri kikötőhelyeknél azonnal, hogy a Frantzia hajós seregek, és a Frantzia kikötőhelyek, vagy a mely kikötőhelyekben Pr. őrső seregek taláttatnak, hasonló kinyilatkoztatást tesznek; — 2) A szövetséges Hatalmasságok és Frantzia ország között való barátságos állapot helyreállításának kinyilatkoztatása végettr, és hogy a békesség boldogságai Frantzia országba a mennyiben lehet előre is viszsztatérittessenek, a szövetséges Hatalmasságok a magok seregeiket, Frantzia országnak az 1792-dik esztendőben Januárius 1-ső napján voltba.

táraitól kihozzák, még pedig azon mérték szerint, a' mint az ezen határokon kívül álló, még a' Frantzia seregeknek kezében lévő várak elhagyattatnak, 's a' szövetséges seregeknek általadattatnak; — 3) Frantzia ország Generál-Lajtnánija tehát parantsolatot küld mind ezeknek a' váraknak Komendánsaikhoz, hogy azokat a' következő időkben adják által: tudniillik azokat a' várakat, mellyek a' Rénus mellett vannak és 1792-ben Januáriusnak 1-ső napján Frantzia ország' határaiba befoglaltatva nem voltak, valamint szintén azokat is, mellyek a' Rénus vize és ezen határok között találatnak, tíz napok alatt, a' *Pyemontban* 's Olasz ország' egyéb részeiben lévőket tizenöt, a' Spanyol országiakat húsz napok alatt, minden egyebet pedig, a' hol csak Frantzia seregek találatnak oly módon adják által, hogy mind ezeknek általadattatások Juniusnak 1-ső napjáig tökéletesen végre-hajtassék. Az őrsz seregek fegyvereikkél, bagázsaiikkal, 's minden magános tulajdonaikkal mennek -ki ezen várakból; így szintén egyéb hozzájuk tartozó tisztviselők is; tábori ártillériáikat is, minden ezer emberre, ide értvén a' betegetek és sebeseket is, három ágyút számlálván, elvihetik. A' várak egyéberánt minden hozzájuk tartozó készületekkel egyetemben általadattatnak a' szövetségeseknek, ide értvén az Archivumokat, minden Inventariumokat, plánumokat, rajzolatokat, modellákat, 's több e'féleket. Szövetséges és Frantzia Biztosoknak kell bemenni a' várakba, a' kik mindent felírjanak, 's az egyezés feltételeinek hétélttetésekre vigyázzanak. A' Frantzia seregek külömkülömb meghatározatandó magazinumos úton takarodnak vissza hazájokba. A' Frantzia országban lévő váraknak békerítve vagy bészárva való tartásokat haladék nélkül félbe szakasztják a' Szövetségesek. Azokat a' Frantzia seregeket, mellyek az Olasz armádánál találatnak, a' mellyek ott, vagy a' Kö-

zéptenger mellett valamely várakban őrizeten lehetnek, haladék nélkül vissza hívatattja Generál-Lajtnant *Monsieur* ó K. Hertzege; — 4) A' harmadik tizikkelybéli rendelések illetik a' tengeri várakat is, oly feltétel alatt mindazáltal, hogy a' tengeri fegyveres házak és a' rész szerént már felkészült, rész szerént még készületlen lévő hadi hajókra nézve, még a' végső bekeességkötésnek megkészületekor fognak határozást tenni a' Szövetséges Hatalmaságok; — 5) A' Frantzia hajós seregek és egyéb hajók mostani állóhelyeiken maradnak, kivéven, a' mellyek ide-amoda küldötetve útban vaannak: ennek az Egyezésnek legközelebbi következesei azoközben ezekben állanak, t. i. hogy a' bészár utak tengeren vizen megnyiljanak; hogy a' halászás, a' partok mellett való hajózás, nevezetesen a' melly a' főbb városoknak szükségekre megkivántatik, a' kereskedés, minden országban a' maga természetével megegyezőleg, 's a' mi a' belső tartományokat illeti minden városoknak szükségekre megkivántató közösülés, 's minden katonai és közösülésre való utak megnyitattassanak; — 6) Hogy azoknak a' nehézségeknek és veszekedéseknek, mellyek az ezen Egyezésnek aláíratatása után történhető tengeri ragadományok miatt előfordulhatnának, elejek vétetődjön, abban egyeztek meg az alkudozó részek, hogy a' Kanálsion, 's az északi tengereken, ezen Egyezésnek megerősített kisereltetése után 12 napokkal, az északi tengerek és *Kanáriai* szigetek között lévő egyéb tengereken egy hónappal, a' *Kanáriai* szigetek-től fogva az *Aequatorig* két hónappal, 's minden egyéb tengereken, azután elfogatott hajók, minden további ítélet vagy helybéli külömeség nélkül, tulajdonosaiknak adattassanak vissza; — 7) A' foglyok, tisztek, katonák, szárazon való és vízi seregek, vagy akárminéműek legyenek, kiváltképpen pedig a' kezesek, minden váltság pénz vagy költsönös tsere nélkül, min-

den részről küldetessenek vissza hazájokba. Biztosságok rendeltetnek ki, hogy a foglyoknak és kezeseknek szabadon való bocsátatásokat közönségesen munkába vegyék; — 8) Ezen *Egyezésnek* aláíratatása után haladéknél által adják a Szövetséges Hatalmasságok az ő seregeik által elfoglaltatva lévő Departamentomoknak és városoknak Administrációját a' Generál-Lajtnaut ő K. Hertzege' Tisztviselőinek. A' szövetséges seregeknek szükségeikről, azon szempillantatig, míg a' Frantzia földet oda nem hagyják, a' Királyi Tiszti Karok gondoskodnak azért, mivelhogy a' Szövetséges Hatalmasságok a' magok Frantzia ország eránt való barátságos hajlandóságok szerént minden katonai Requisitziókat azonnál megszüntetni akarnak, hogy az Administráció a' Királyi tiszteknek általadatott. A' mi egyéberánt ezen tikkelynek végre hajtását illeti, még ennek mind egy más *Egyezés* által kell elrendeltetni; — 9) Azon útak eránt, mellyeken a' 2-dik tikkelyhezképpent a' szövetséges seregeknek marschirozni kell, egyezések foglani tétettetni, hogy az élelembéli készületek előre megtétethessenek; Biztosokat kell kirendelni, a' kik minden ide tartozó intézeteket különkülön megtegyenek, és a' seregeket egész azon pontokig elkísérjék, a' hol ezek Frantzia országnak határaitól kilépnek. Kélt *Párisban* Aprilis 23-dikán, 1814-ben. Aláírták —,

„Hertzeg — — „Hertzeg
Benevent. Metternich.

„Helybehagyatott és ratifikáltatott —,
„Feretiz.

Toldalék Tikkely: A' tíz napi időszak, a' melly alatt ezen *Egyezés*' 3-dik tikkelye szerént a' Rénusi és a' régi Frantzia ország' határai között lévő várakat ki kell üresíteni, hasonlóképpen kiterjed a' Frantzia országhoz tsatoltatott Belgiumi várakra és egyéb katonai tárgyakra is, akárminémű tulajdonságúak legyenek azok. Ezen Toldalék Tikkely éppen olyan erő-

vel bírjon, mintha a' ma meghatározatott *Egyezésben* szórol szóra bététetve volna. Kélt *Párisban*, Aprilis 23-dikán, 1814-ben. Aláírták —,

„Hertzeg — — „Hertzeg
Benevent. Metternich.

„Helybehagyatott és ratifikáltatott. —,
„Feretiz.

Lecourbe nevű, *Moreau*' idejebéli igen névezetes Generális, a' kit *Bonaparté* elébb *Lons-le-Saulnierbe* azután *Bourgesbe* számkivetésbe küldött volt, most ismét vissza kapta *Monsieur*tól rangját és hivatalát, s *Párisba* megérkezvén, kedvesen fogadtatott valamint ezen K. Princztől úgy a' több Szövetséges Hatalmasságoktól is. — (Azt jegyzik meg, hogy 1200-ra telik azoknak az é-féle Státusfoglyoknak számok, a' kiket 14 napok alatt szabadon bocsátottak).

A' mostani Fr. Király XVIII-dik Lajos ilyen levelet írt volt IV-dik Károlyhoz Londonból, a' még akkor *Madridban* a' thronuson ülő Spanyol Királyhoz: —,

„Sire! Keserűséggel küldöm vissza Felségednek azon Arany Gyapjú Rendet, mellyet a' Felséged ditsősséges emlékeztű Attya nékem adott vala. Semmi közös nem lehet köztem és azon nagy gonosztévő között, a' ki vakmérő bátorság és szerentse által az én thronusomra felkapaszkodott, és olly kegyetlen volt, hogy azt egy *Bourbonnak*, az *Enghieni Hertzegnek* vérével megfesse. A' religió felindíthat arra engem' hogy egy gyilosnak megbóthsághassak, de népem' tyrannusában ellenségenél egyebet soha nem szemlélhetek. A' mostani században ditsősségesebb dolog egy országló páltzát megérdemleni, mint azt tsak hordozni. A' gondviselés arra engem' megszententizázhát, hogy számkivetésben végezzem el napjaimat: de ne mondják azt se a' jövendő világ se a' mostani emberek, hogy szerentsétlen állapotomban

méltatlannak lenni mutattam magamat arra, hogy utolsó lehellésemig a' trónuson üljek. — „Lajos.

(Ezt a' levelet akkor is kiadták az Anglus levelek; mikor új volt, most is).

Olasz Ország.

A' mi fő vezérünk Gróf *Bellgarde* és az Olasz Vice Király Április 23-dikán újabb Capitulációra léptek, melly szerint a' már megnevezett négy várokon kívül Április 25-dik napján *Peschiera*, Május 1-ső napján *Mantua*, 's azután a' több Olasz Királyságbéli várak is azonnal általadattának a' Cs. K. seregeknek, mihelyest ezek azoknak elfoglalásokra odaérkeznek.

A' Vice Király ilyen proklamációt bocsátott azon Fr. seregekhez, melyek eddig az ő vezérlése alatt az Olasz armáával szetszatolttak: — „*Frantzia Katonák!* Hoszas szenvedések terhelték hazátokat. Frantzia ország azáltal iparkodik magát ezektől megszabadítani, hogy régi oltalmazó paizsa alá tér vissza; már az a' reménség enyhíti a' sok szerentséltenség közül felelevenült érzékenységet, hogy végrezetre majd vissza tér ily sok zivatarok után a' nyugalom. Frantzia katonák! haladék nélkül útnak fogtok indulni hazátok felé; szerentsésnek tartottam volna magamat, ha magam vezérelhetelek volna oda vissza titeket, és ha senkire másra nem kellett volna semmi környülállások között biznom azt, hogy azon derék seregeket, a' kik a' tisztesség és ditsőség útján ily nemes és állandó készséggel jártak, nyugvó helyeikre hazájokba vigyék. — De egyéb kötelességek parantsolják tölletek való elválásomat. Lételemnek hátra lévő részéhez az a' hűséges, nagy lelkű és jó nép tart just, melynek azzal 10 esztendőktől fogva áldoztam; valameddig ennek boldogságával foglalatoskodnom megengedtetik, melly eleitől fogva legkedvesebb foglalatosságom volt, semmi egyebet elérni nem kívánok magamra névre. Fran-

tzia katonák! ha az Olasz néppel hátramaradok is, mindazonáltal legyetek meggyőződöttek a' felől, hogy a' ti hozzám való nagy bizodalmatokrol, mellyet a' veszedelemnek közepette 's a' legtövisesebb politikai állapotban mütattatok, soha elfelejtezni nem fogok. Az én jó indúlatom és haládatosságom 's az Olasz nép szeretete és tisztelete mindenütt kísérni fognak beneteket. Költ a' *Mantuai* fő hadi szálláson Ápril. 17-dikén 1814-ben. —

„*Eugénius.*

A' Frantzia armáda' köszönete, a' Vice-Király ő Kir. Hertzegségéhez: — „Igen Nagyságos Ur! a' Frantzia armáda a' maga hazája felé útnak indulni kész lévén, a' haládatosságnak és a' tiszteletnek azon érzékenységet, melytől ő a' Hertzegséged személyére nézve egészen általjárva van, a' K. Hertzegséged lábai eleibe letenni kötelességének tartja. Az Olasz armáda öröké kevély leszen a' maga vezérével; az, hogy valaki K. Hertzegséged alatt szolgálhatott, neki betsület-titulus. Éljen Kir. Hertzegséged azzal a' szerentsével és ditsőséggel, mellyet azép és nemes tulajdonságai érdemelnek. Buzgósággal kívánja ezt ez az armáda, 's a' többi.“ — Aláírtak: *Generál-Eajtnánt Grenier, Osz-tályosok Verdier, Vignolles, Marcoguet 's többek.*“

Magános levelekből írja a' Bétsi Német újság, hogy a' Vice-Királyal való Katonai első Alkunak kijövelete után azonnal egy Deputációt küldött el az Olasz Senátus *Milantból Párisba*; és hogy Majland városában kemény zúgás támadván, részrehajlások nyilatkoztatták ki magokat, mellyek közül az egyik rész azt kívánta, hogy a' nép és Senátus hirdessék ki a' Vice-Királyt Olasz országi Királynak; a' más rész ellenben a' régi rendnek viszva férését kívánta nagyobb vagy kisebb mértékben. Mindenik rész azon iparkodott, hogy követőket szerezhessen magának, melyre nézve külömbkülömbféle indúlatall íra-

toti kerülő levelek fordultak - meg a' tisztviselőknék és egyéb előkelő lakosoknak kezeiken aláírás végett. Némelyak által a' Választó- és Törvényhozó Gyűlésnek összehívattatása sürgettetett, oly véggel, hogy ezek mondják - ki a' nép' kívánságát. —

A' *Schafhausen* újságból írja ugyan tsak a' Bétsi Német újság, hogy a' Majlandi míngyár, említett Deputációra, a' melly Párisba küldtetett, a' volna bizva, hogy kérje az öszszeszoövetkezett Hatalmasságokat, hogy tartsák - fenn az Olasz Királyságnak integritássát, és adjanak Királyt néki. Projektáltatott ugyan az is a' Majlandi Senátusban, hogy a' Vice-Királyt kérjék magoknak Királynak: de nagy akadályokra talált ez a' projektum, 's a' Senátusnak azutánni öszszegyülekezésekor a' nép a' Senátus' tanátszáját körülvévén, felszóval kiáltozta, hogy nem kívánja Királynak a' Vice-Királyt. Hasonló hajlandóság nyilatkozattatá - ki magát a' theátrumokon, minden egyéb közönséges helylén, 's több e' félek.

Az újabb tudósítások szerént még jobban is nevedett a' nép' zengése, 's néhány fő rangú és megkülönböztetett tulajdonságú emberek ellen véres és kegyetlen erőszaktételek követtettek - el.

Korsika szigetéről olyan tudósítások érkeztek volt Livornóba, hogy az eddig való országlásra a' Korsikai lakosok is réaunván, ennek jármát önként való indulatból követették a' nyakokból. A' *Bastiai* lakosok t. i. réa unván a' régi országlószerkre, 's közelebről az által is nagyon megboszantatván, hogy Generális *Berthier* 500 ezer Frankokból álló adót akart töllek erőszakosan felvenni, April. 11-dik napján délutánni két órákor oly mozdulásokat tettek, mellyek által nyilván kimutatták, hogy ezen adót megfizetni tellyességgel nem akarják. A' várkomendáns *Delaunay*, az ágyúkat a' városnak fordítottatá. A' várban ugyan 2000 emberekkel volt *Delaunay*,

hanem a' polgárság addig, míg Gen. *Cassala* a' több seregekkel a' várbélieknek segítségére megérkezett volna, az egyik kaput elfoglalták, 's a' segítséget is vissza kergették, azután az erősségei egészen elfoglalták, a' sereget a' fegyverből kivetkettették, 's a' Komendánst a' Stábjával együtt a' magok gondviselések alá vették, 's 300 Horváth katonákat szabadon bocsátottak. Minden fogságban ülő papok azonnal kibotsáttattak a' fogságból. A' város magának Provisoriai Országlószerket választott, 's több e' félek. —

Florentziában ilyen Proklamációt hirdtetett - ki az eddig volt *Würtzburgi*, már most ismét *Toskanai* Nagy Hertzeg, *Ferdinandus* Austriai Fő Hertzeg, a' Felséges Urunk idősebb testvér ötte: —

„Harmadik *Ferdinandus*, Isten' kegyelméből *Toskanai* Nagy Hertzeg. Ily megkülönböztetett módon megáldván a' Gondviselés - a' Szövetséges armádákat, alkalmas - ké tette őket arra, hogy a' régi Ejedelmek - nek a' magok Statusaikhoz való jussaikat vissza szerezhessék. Ehez képpest meghatározták a' Felséges öszszeszoövetkezett Hatalmasságok; hogy nekem az én *Toskanámat* egyéb Státusokkal együtt vissza adják. Jelenvaló rendelésünk által Hertzeg *Rospigliosi*t nevezzük a' magunk tellyes hatalmú Biztosunká, hogy nevünkben *Toskanát* és a' hozzá tsátoltatott Státusokat elfoglalja. Ő ott közönséges Kormányozói hivatalt fog folytatni a' mi megérkezésünkig, melly nem soká meg fog lenni, azért, hogy nekünk szívünkön fekszik, mihelyest megeshetik azonnal visszatérni alattvalóinkhoz. Ő addig is meg fog minden tisztviselőket erősíteni a' magok hivataljókban, a' mennyiben a' R. Cath. Anyaszentegyház' Religiojához való hűségek nyilvánásagos, melly nekünk a' szívünkön fekszik. F. Marschal Gróf *Bellegardé*, a' Cs. K. seregek' vezérjére biztatott ezen rendelésünknek végrehajtatása.

B e t s.

Felsőges Urunk kegyelmesen méltóztatott Párisban Aprilis 23-dikán költ Kabineti írása által Méltóságos *Bedeckovich* és *Stift* Státus-Tanátsos, úr ó nagyságokat, az elsőbbit a' *Szent István* Rendje Kommandátóri, az utolsót pedig ugyan ezen Rend' Kitsiny Keresztjével megtisztelni, Mélt. *Neuberg András* Udvari Tanátsos és Kabineti Director urat pedig a' *Leopold* Rendje' Ritterének kinevezni.

Ma érkezett újságainkban ezeket olvassuk: — „A' *Majlandban* kiadott zenebonákrol ezeket adták ki az Apr. 22-dikén ott kijött újságok. A' *Majlandi* Podesta, *Durini*, egy meghívó írást bocsátott 20-dikban a' polgársághoz a' végre, hogy a' polgári katonaságnak a' tsendesség helyreállításában legyenek segítségül. Azután meghívta az elleseg által elfoglaltatva nem lévő Departamentekből a' Választó Gyűléseket 's a' *Majland* városabéli Tanátsot, hogy 22-dikben gyűljenek össze, *Generális Pinót* a' fegyveres erő' vezérjévé nevezte, a' ki 21-dikben egy proklamációt adott ki arra intvén a' népet, hogy várja el tsendességben a' Szövetséges Hatalmasságoknak végzéseiket. Egy hirdetésében az által is kívánta tsendesíteni a' népet, hogy kinyilatkoztatta, hogy *Duca-di-Lodi* [*Merci d' Erit*] kire a' nép nagyon boszszankodik, igen beteg, 's azon írásokat, mellyek nevében a' Senátus' eleibe adtak, nem is olvasta 's alá sem írta. Ugyan ezen napon egy Deputáziót rendelt a' Város Tanátsa a' Szövetséges Hatalmasságokhoz, és egy Provisoriai Országlószéket állított fel, melynek tagjai között van a' ne-

vézett *Gen. Pinó* is. Ezen Tanátsnak a' *Finanziai* Minister *Conte Prina* helyébe, a' ki elbűjt, *Sarbo Franceskót* rendelte. — A' tsendességnek helyreállítására kiadott külömbkülömb rendelések mellett azt is megparantsolták a' Podesta és a' város' Tanátsa, hogy a' sónak 's dohányoknak árara, és az eleségért fizetendő taksa, fele árara szállitassanak le, és közönséges imádságok tartattassanak. —

Apr. 22-dikén összehgyülekeztek végeztetve a' Választó Gyűlések is, 's azonnal hirdetést bocsátottak az Olasz néphez, 's tudokra adták neki, hogy ők a' Provisoriai Országlószékeknek minden eddig való végzéseit, a' *Gen. Pinó* fő vezérre lett választatását 's a' többi, megerősítik; 's csak a' nép' boldogításán fognak munkálodni, melyre nézve mindenek tsendességben lehetnek. Végeztetve a' népet az eddig volt Országlószékeknek tartozó hűsége föl feloldozták, 's a' Senátust eloszlatták, a' melly a' maga utolsó végzése által azon Deputáziót, mellyet *Párisba* küldött vala, visszahivatta 's a' maga ülését bérekesztettette.

A' Londoni legújabb újságok ezek: — A' *Charlotta* vagy *Károlina* Királyt Hertzegkisasszony' a' *Regens* Princz leánya' lakadalma, az *Orániai* Örökös Hertzeggel, mint mondják *Juliusra* volt határozatva. — A' *Frantzia* kikötőhelyeket eddig bezárva tartó *Ánglus* hajós seregek mind visszahivattatak, annál nagyobb készülétek tételnek ellenben az *Északi* *Amerikai* Szabad Státusok ellen.

(A' Londoni dolgok' folytatását lásd a' mai *Toldalekban*).

Május 4-dik napján adták 100 Forint Huszas pénzért 207 1/2 forintot Váltó tzedulában. — Egy Császár aranyért 9 f. tot és 33 krt.